

10. sestanek UN/ECE ICP-Forests

Lillehammer, 25. maj–1. junij 1994

Norveška je organizirala 10. srečanje držav, podpisnic LRTAP (ženevske Konvencije o daljinskem transportu onesnaženega zraka prek meja), ki izvajajo monitoring zdravstvenega stanja gozdov v okviru mednarodnega programa ICP-Forests. 61 udeležencev iz 31 držav je v konferenčnem centru blizu Lillehammerja pozdravil predstavnik norveškega Ministrstva za kmetijstvo g. Oluf Aalde. Zaporedje delovnih točk je tradicionalno, posebno pozornost so letos posvetili povezovanju med skupinami, ki delujejo znotraj Konvencije.

Ker so v teku prizadevanja, da bi se omogočila primerljivost podatkov različnih programov, ugotovitev jasnih povezav med njimi (vsaj znotraj enega programa) ter s kombinacijo indikatorjev prispevati k vzpostavitvi trajnostnega razvoja, so bila definirana področja tesnejšega sodelovanja med različnimi raziskavami. Neposredne vzročno-posledične povezave med onesnaženostjo zraka in poškodovanostjo gozdov, ki bi bila podlaga za mednarodne protokole za zmanjšanje onesnaževanja zraka, monitoring namreč ni nedvoumno pokazal. Predvsem naj bi vzporedili podatke o onesnaženosti zraka (npr. EMEP podatke), meteorološke podatke in podatke o osutosti gozdov. Predstavniki skandinavijskih držav so opozorili na napore, ki so jih vlagali v vzporejanje podatkov z meteorološkimi in niso dali uporabnih rezultatov.

Pomembna tema letošnjega srečanja je bil Mednarodni podatkovni center (IDC), ki ga žele ustanoviti predvsem nemški predstavniki. Bliža se namreč desetletnica zbiranja podatkov o propadanju gozdov. Avstrija in Švica imata glede IDC določene zadržke, ostale članice ES pa v principu soglašajo z ustanovitvijo centra. Danska udeleženka je poudarila, da je nemara potreba po centru večja med državami ES, ki imajo financiranje zagotovljeno. Ostale članice in tudi Slovenija pa je delno odvisna od vzhodnega centra. Razprava o proračunu je po-

kazala, da se večina denarja porabi za potne stroške udeležencev različnih sestankov in seminarjev. Slovenija redno obiskuje le redni letni sestanek podpisnic Konvencije ter sestanke dveh delovnih podskupin. Letos se zaradi finančnih zadržkov nismo mogli udeležiti evropskega referenčnega seminarja pred popisom propadanja gozdov, ki je bil v sredini junija v Luxemburgu. Iz EMEP lestvice preračunani minimalni znesek, ki naj bi ga Slovenija prostovoljno vplačala v skupni proračun, znaša za leto 1994/95 150 USD (enako kot Luxemburg), kar znaša 0,1 % skupnega zneska. Za ilustracijo navajam deleže sosednjih držav: Avstrija 1,59 %, Hrvaška 0,15 %, Italija 6,89 %, Madžarska 0,45 %, ki so jih za letošnje leto že vplačale. Skozi obe navedeni tematiki se je pokazala potreba po preciznejši opredelitvi vloge, nalog in odgovornosti NFC-ja na nacionalni ravni, opredelitev njegovega razmerja do drugih institucij znotraj države in med državami.

Ob predstavitvi tehničnega in zbirnega poročila se je odprlo vprašanje potrebnosti vsakoletnega poročanja v isti obliki. Predstavnika Nizozemske in Danske sta predlagala spremembo sheme tehničnega poročila. Slednje naj bi vsako drugo/tretje leto poglobljeno obravnavalo le del celote, ki nas še posebno zanima. To bi bila npr. zveza med stanjem krošenj in talnimi analizami, zveza med starostnim razredom in stanjem gozda, povezava slednjega z EMEP podatki, klimatskimi regijami ali foliarnimi analizami, časovne primerjave, itd. Prvo izmed takih poročil naj bi izšlo leta 1996 in naj bi vsebovalo časovne primerjave za obdobje 1988–1994. Za obdelave na mednarodni ravni bi skrbel PCC West in pri tem intenzivneje sodeloval z EMEP, CCE, ICP in drugimi zainteresiranimi.

Pri časovnih primerjavah je bila Slovenija navedena le od leta 1991 dalje. Zato sem dopolnila podatke o številu ploskev in dreves za pretekla leta in poudarila potrebo po

jasni opredelitvi, zakaj nas v obdelavi podatkov za pretekla leta ni. Ponovna obdelava sicer ne bo mogoča, zato bomo za naslednje leto pripravili izvleček podatkov za mrežo 16 × 16 km za vsa dosedanja leta. Analize tal, ki jih nameravamo opraviti na točkah te mreže, spadajo v prvi nivo dela. Za intenzivnejše analize je večina držav izbrala reprezentativne ploskve (npr. ekološko zaokrožene celote) in ne sistematične mreže kot Slovenija, ker so večje in bi bila taka analiza predraga.

Za nivo I je vzpostavljena metodologija dela, sistem in mreža ploskev. Potrebno bi bilo opredeliti še pogostost dela na mreži 16 × 16 km. Nastaja celovita zasnova nivoja II, kjer naj bi teklo poglobljene raziskave. Švicarji imajo dve taki ploskvi. Pričakovan je razvoj v smeri integracije tega nivoja s projektom integralni monitoring.

Novost je fotovodič s tekstovnimi in slikovnimi opisi krošenj za 12 + 11 mediteranskih drevesnih vrst po petstopenjski ocenjevalni letvici, ki je bil izdelan pod italijanskim

vodstvom. V njem so tri drevesne vrste, ki so zastopane tudi pri nas.

Poročilu predstavnika vzhodnega centra dr. Vancure je sledila predstavitev posameznih držav, poročilo o dogajanju po lanski ministrski konferenci v Helsinkih in poročilo o pripravi osemnajstih kriterijev, sprejetih na konferenci UNCED 1992 v Rio de Janeiru. Od Vancurovega poročila smo pričakovali odmev na Vprašalnik, v katerem smo t.i. vzhodne države predstavile pogoje za sedanje in potrebe za nadaljnje delo, a odmeva ni bilo. Pred koncem sta zasnovi opazovanja poškodovanosti gozdov predstavila tudi g. Loomis (ZDA) in g. Hall (Kanada). Koncepta obeh se sicer razlikujeta, v grobem pa gre za redkejšo mrežo opazovanja in večje število opazovanih znakov (ZDA do 10) na posamezni ploskvi. Namen take zasnove je opaziti spremembe, ki se jih nato boljše analizira po potrebi in zmožnostih. Večji poudarek kot pri nas je dan kontroli in zanesljivosti zbranih podatkov.

Nevenka Bogataj

AKTUALNO * AKTUALNO * AKTUALNO

Novosti z Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo

Konec junija so bili v Uradnem listu Republike Slovenije objavljeni tile podzakonski predpisi:

- Pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih (Uradni list RS, št. 35/94),
- Uredba o zavarovanju samoniknih gliv (Uradni list RS, št. 38/94) in
- Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94).

Sodelovali smo na mednarodnem srečanju predstavnikov evropskih držav v Ženevi, kjer so bili dokončno sprejeti kazalci in merila biološke raznolikosti in trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.

V tem času so potekala pogajanja o razdružitvi gozdnogospodarskih organizacij. Soglasje je bilo doseženo v štirih gozdnogospodarskih organizacijah (Tolmin, Postojna, Brežice in Nazarje). Za te se že pripravljajo razdružitvene pogodbe, v ostalih pa se pogajanja nadaljujejo.

V kratkem bodo v Uradnem listu RS objavili še:

- Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov,
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati zaposleni v Zavodu za gozdove Slovenije in
- Odredba o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove iz sredstev proračuna Republike Slovenije.

Na Ministrstvu pripravljamo v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije besedilo Programa trajnostnega razvoja gozdov v Sloveniji, kjer bomo upoštevali pripombe, ki jih je dal Državni zbor ob prvi obravnavi. Državni zbor bo sprejemal Program trajnostnega razvoja gozdov v Sloveniji predvidoma oktobra.

Strokovne komisije pripravljajo osnutke zakona o prostoživečih živalih in lovstvu ter pravilnikov o vsebini načrtov za gospodarjenje z gozdovi in o varstvu gozdov.

mag. Franc Ferlin